

บทที่ ๓
องค์ประกอบของนามศัพท์
(ลิงค์-เพด)

▶ เมื่อจะนำนามศัพท์(นามนาม, คุณนาม, ลัทธินาม)ไปใช้ในประโยค จะต้องเปลี่ยน “**ศัพท์**” ให้เป็น “**บท**” เสียก่อนจึงจะนำไปใช้ได้ ไม่สามารถใช้ได้เลยเหมือนคำในภาษาไทย

▶ การจะเปลี่ยนศัพท์นามให้เป็นบทนามจำเป็นต้องรู้องค์ประกอบต่าง ๆ ของนามศัพท์อย่างครบถ้วนจะเปลี่ยนได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ องค์ประกอบของนามศัพท์มีดังนี้

๑.ลิงค์ (เพศของศัพท์)

๒.การันต์ (สระที่สูงสุดศัพท์)

๓.การก (หน้าที่ของนามศัพท์)

๔.วิภัตตินาม (สิ่งที่ใช้แจกนามศัพท์)

๕.วจนะ (จำนวนของนามศัพท์)

๖.อายตนิบาต (คำเชื่อม/บุรพบท)

ลิงค์

▶ **ลิงค์** คือเพศของนามศัพท์ที่แฝงอยู่ในนามศัพท์ทุกบท ทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดให้เปลี่ยนแปลงวิภัตติ เนื่องจากนามศัพท์ที่ต่างลิงค์กันก็จะมีรูปวิภัตติแตกต่างกันไปด้วย ลิงค์มี ๓ ประเภท คือ

๑. ปุงลิงค์

เพศชาย

๒. อิตถीलิงค์

เพศหญิง

๓. นปุงสกลิงค์

ไม่ใช่เพศชาย ไม่ใช่เพศหญิง

▶ **ปุงลิงค์** หมายถึง นามศัพท์ที่เป็นเพศชาย เป็นศัพท์ที่เปลี่ยนวิภัตติได้ง่าย
ไม่ยุ่งยากสับสน และสังเกตวิภัตติที่ประกอบได้ง่าย เช่น

ปุริโส-อ.บุรุษ	ลง ลี ปจฺมา.	ปุริสา-อ.บุรุษ ท.	ลง โย ปจฺมา
มุนิ- อ.ผู้รู้	ลง ลี ปจฺมา.	มุนโย-อ.ผู้รู้ ท.	ลง โย ปจฺมา.
เสฏฺฐี- อ.เศรษฐี	ลง ลี ปจฺมา.	เสฏฺฐิโน-อ.เศรษฐี ท.	ลง โย ปจฺมา.
ครุ- อ.ครู	ลง ลี ปจฺมา.	ครโว-อ.ครู ท.	ลง โย ปจฺมา.
วิญญู- อ.ผู้รู้วิเศษ	ลง ลี ปจฺมา.	วิญญูโน-อ.ผู้รู้วิเศษ ท.	ลง โย ปจฺมา.

ศัพท์ที่เป็นปุงลิงค์มีศัพท์ที่พอรูปบ้างแต่ไม่มาก จึงง่ายต่อการกำหนด
วิภัตติ การันต์ และลิงค์

▶ **อิตถीलึงค์** หมายถึง นามศัพท์ที่เป็นเพศหญิง เป็นศัพท์ที่เปลี่ยนวิภัตติได้ ยากลับสน และสังเกตวิภัตติได้ยาก เช่น

กณฺญา-อ.หญิงสาว ลง **สิ** ปฐม. **กณฺญา-อ.หญิงสาว** ท. ลง **โย** ปฐม.

รตฺติโย-อ.ราชรี ท. ลง **โย** ปฐม. **รตฺติโย-ตลอดราชรี** ท. ลง **โย** ทุตติยา.

นารี-อ.นารี ลง **สิ** ปฐม. **นารี-อ.นารี** ท. ลง **โย** ปฐม.

รชฺชฺยา-ด้วยเชือก ลง **นา** ตติยา. **รชฺชฺยา-จากเชือก** ลง **ส** ปัญจมี.

จะเห็นว่า **กณฺญา** คำเดี่ยวลง **สิ** เป็นเอกวจนะ หรือลง **โย** เป็นพหุวจนะก็ได้ ส่วนคำว่า **รชฺชฺยา** เป็นตติยาก็ได้ ปัญจมีก็ได้ อิตถीलึงค์มีคำพ้องรูปมากจึงยากต่อการกำหนดวิภัตติ การันต์ และลึงค์

▶ **นปุงสกลิงค์** หมายถึง นามศัพท์ที่ไม่เข้าพวกกับนามศัพท์ทั้งสอง
ลิงค์ข้างต้น คือจะเป็นนปุงสกลิงค์ก็ไม่ใช่ อิตถิลิงค์ก็ไม่เชิง เป็นศัพท์ที่
กำหนดวิภัตติได้ง่ายก็ไม่ใช่ กำหนดได้ยากก็ไม่ใช่ เช่น

กุล -อ.ตระกูล	ลง ลี ปฐม.	กุลานิ -อ.ตระกูล ท.	ลง โย ปฐม.
		กุลานิ -ซึ่งตระกูล ท.	ลง โย ทุตติยา.
อกุขิ -อ.นัยน์ตาย	ลง ลี ปฐม.	อกุขินิ -อ.นัยน์ตา ท.	ลง โย ปฐม.
		อกุขินิ -ซึ่งนัยน์ตาท.	ลง โย ทุตติยา.
วตถุ -อ.พัสดุ	ลง ลี ปฐม.	วตถุณี -อ.พัสดุ ท.	ลง โย ปฐม.
		วตถุณี -ซึ่งพัสดุ ท.	ลง โย ทุตติยา.

การกำหนดลิงค์ของนามศัพท์

▶ นามศัพท์ทุกคำจะต้องมีลิงค์ ก่อนจะนำนามศัพท์ไปเปลี่ยนวิภัติ
จะต้องรู้ลิงค์ของนามศัพท์ก่อน การกำหนดรูปลิงค์นั้นให้ใช้หลักใน
การจัดลิงค์ของนามศัพท์เป็นเกณฑ์ วิธีการจัดลิงค์มี ๒ อย่างคือ

๑. จัดตามกำเนิด

๒. จัดตามสมมติ

▶ **การจัดลิงค์ตามกำเนิด** คือ นามศัพท์นั้นบ่งความหมายเป็นเพศใด
ก็จัดลิงค์ตามเพศนั้น เช่น

ปุริโส-อ.บุรุษ ความหมายบ่งว่าเป็นเพศชาย จัดเป็นบุงลิงค์

นารี-อ.นารี ความหมายบ่งว่าเป็นเพศหญิง จัดเป็นอิทธิลิงค์

วตุ-อ.พัสดุ ความหมายไม่บ่งว่าเป็นเพศใด จัดเป็นหญิงสกลิงค์

▶ **การจัดลิงค์ตามสมมติ** คือ การจัดเพศตามความนิยมของภาษาหรือกำหนดเพศโดยไม่คำนึงถึงเพศที่แท้จริงของศัพท์ แต่สมมติเป็นเพศอื่นแทน เช่น

ทโร-อ.ภรรยา ความหมายบ่งเป็นเพศหญิงแต่สมมติเป็นหญิงลิงค์

มาตุคาม-อ.หญิง ความหมายบ่งเป็นเพศหญิงแต่สมมติเป็นหญิงลิงค์

เทวดา-อ.เทวดา ความหมายบ่งเป็นเพศชายก็ได้ เพศหญิงก็ได้ แต่สมมติเป็นอิทธิลิงค์